

Farkas Judit: Az értéstől az elemzésig (Alcím: Forrásfeldolgozó feladatok készítésének dilemmái)

A 2005-ben bevezetett írásbeli érettségi óta már a közhely határát súrolja az a toposz, hogy a sikeres történelem érettségi elérésében a források megértésének, elemzésének kulcsfontosságú szerepe van. Az azonban egy közös gondolkodást elindító kérdés lehet, hogy a forrás megértése és elemzése egy gondolkodási folyamat két szintje, vagy minőségében is különböző kompetenciákat kívánó művelet. Bár ennek a kérdésnek a megválaszolása didaktikai szempontból minden bizonnyal hasznos lenne, a mai időkeretben erre nem lesz módunk. Sokkal inkább az lenne most a cél, hogy néhány konkrét szöveges, képi, adatokat feldolgozó forrást megvizsgálva megpróbáljuk megtalálni az értés és az elemzés közötti különbséget. A forrástípusokkal a szókratészi „bábáskodás” metodikát követve, azaz a kérdések felől közelítve fogunk dolgozni. Egy amerikai oktatáskutató, Charles DeGarmo 1914-ben így fogalmazott: „jól kérdezni annyi, mint jól tanítani”. Nem vagyok ugyan oktatáskutató, de több évtizedes gyakorlati tapasztalatom alapján nem vagyok abban biztos, hogy ez ennyire egyvágányú igazság, kiindulópontnak számunkra mégis tökéletes lesz. Ezzel a nézőponttal az lenne a cél, hogy világosabban elkülönüljenek a túlnyomórészt értés alapú középszintű, és a sokkal gyakrabban elemzés alapú emelt szintű elvárások a saját értékelési rendszerünkben is. Az esszék és az esszéírással való felkészítés világába egy következő alkalommal pillantunk majd be.